

Nepřehlédněte!

V 6. čísle Sociologického časopisu minulého roku se mohl čtenář seznámit s koncepcí rozsáhlého šetření sociální diferenciace a mobility obyvatelstva v ČSSR. Od července 1968 jsou k dispozici první data z tohoto výzkumu a jejich interpretace bude probíhat nejméně jeden rok. První interpretační závěry (odevzdání publikace nakladatelství) je plánováno na březen 1969.

Vedení výzkumného týmu se obrací na sociologickou veřejnost s následujícím návrhem: jelikož množství získaných informací (nebo údajů, které je možno získat na základě flexibilního programu) je tak rozsáhlé, že není možné je využít ani poměrně rozsáhlým průzkumným týmem, otevře tým veškeré údaje k tzv. sekundární analýze všem zájemcům. Předpokládáme, že:

- bude možné předat prakticky jakékoliv tabulky (data) ve formě, kterou umožňuje standardní program (základní idea programu viz článek J. Linhart—Z. Šafář, Programování třídění a statistických výpočtů pomocí samočinných počítačů. Sociologický časopis č. 4/1957),
- bude možné předat výpisy ze základních dat ke speciálním operacím.

Náklady na manipulaci musí ovšem kryt zadavatel — jedna tabulka na celém souboru (13 tisíc osob) s veškerou statistikou je kalkulována na cca 50 Kčs, při menších souborech náklady prudce klesají. Výpisy znaků se kalkulují vzhledem k době trvání výpočtu.

Uvědomíme-li si ovšem, že máme k dispozici rozsáhlý reprezentativní soubor a data (např. ke studiu mobility) téměř unikátní, nejsou náklady příliš vysoké.

Hlavní možnosti využití těchto dat:

1. Kontrola složení jiných výběrových souborů vzhledem k našemu souboru, možnosti komparace.
2. Samostatné rozpracování dílčího problému, o který zatím neměl nikdo zájem — např. studium migrace Čechy—Slovensko.

3. Dílčí studie na speciálních souborech — např. hospodářské postavení ekonomicky neaktivních osob nebo naopak osob svobodných či vdovců, speciální studie o mobilitě osob v dopravě a spojích, změny v souborech osob, které někdy pracovaly v armádě atd.
4. Dílčí doplňující údaje pro vlastní práci — např. do kterých hospodářských odvětví přecházely osoby ze zemědělství?

Je samozřejmé, že se musíme omezit pouze na náhodně vybrané „ukázky“ otázek, kterých je možno klást v rámci získaných dat nepřehledné množství.

Bližší informace o možnostech využití dat, seznámení s manipulací s daty, způsobech zadávání otázek, použité statistice apod. hodláme poskytnout na speciálních seminářích.

Paralelně nabízíme data pracovištím, která vychovávají sociologický dorost, jako cvičný materiál pro manipulaci — hodláme využít též myšlenky, která přinesla popularitu Ústřednímu archivu empirických sociálních výzkumů v Kolíně nad Rýnem.

Data bude možno volně použít k publikaci, popř. napsání vlastních původních prací (např. kandidátských prací), pouze budou dohodnuty zásady udání pramene, ze kterého pracovník čerpal.

Prosíme všechny zájemce o nabízenou spolupráci, aby laskavě sdělili předběžné požadavky an adresu: Ústav sociálně politických věd, Celetná 20, Praha 1 — k rukám s. Rádlové.

Počítáme, že by data mohla být k dispozici všem zájemcům od března 1969.

Pavel Machonín
Zdeněk Šafář

*

Oznámení

Jako autor stati o československé sociologii ve spise Československá filosofie mám věcné námítky proti tomu, jak je ve 3. čísle letošního Sociologického časopisu, zejména ve článku prof. Gally, vyličen vývoj české sociologie. Ve vhodné době předložím námítky svoje i spolupracovníků redakci s žádostí o jejich uveřejnění.

Josef Král

V Praze, dne 22. srpna 1968